

**TM Togdrift
Revisjon**

Sikkerhetsstyring

**TILSYNSRAPPORT
TOG-2021-10
Med vedtak om pålegg**

1	Hvorfor gjennomførte vi dette tilsynet?.....	3
2	Konklusjonen etter det gjennomførte tilsynet.....	3
3	Dette er de avvikene vi har notert	4
4	Vi gir dere varsel om pålegg om tiltak.....	7
5	Dette er de Observasjonene vi har notert	8
6	Andre forhold.....	8
7	Informasjon om det gjennomførte tilsynet	8
7.1	Administrative data	8
7.2	Tidspunkt for gjennomføring.....	9
7.3	Hvordan gjennomførte vi tilsynet?	9
7.4	Oppnådde vi målet med tilsynet?	9
7.5	Hva er grunnlaget for vår vurdering av virksomheten?	9
7.6	Hva er avvik og observasjoner?	9
7.7	Hva inneholder tilsynsrapporten?	9
8	Oppfølging og konsekvenser av avvik	9
9	Er dere fornøyd med gjennomføringen av tilsynet og rapporten?	10

1 Hvorfor gjennomførte vi dette tilsynet?

TM Togdrift AS har lisens og sikkerhets sertifikat del A og B, med gyldighet fra 01.04.2020 til å drive godstrafikk og persontrafikk på Ofofbanen.

Tilsynet ble gjennomført som revisjon via Teams. Revisjonen ble gjennomført på bakgrunn av tilsynets fastlagte årsprogram for tilsyn, og hadde som mål å avklare om TM Togdrift AS gjennomfører sin virksomhet i samsvar med jernbanelovgivningen.

Revisjonen dekket sikkerhetsstyring med spesiell vekt på risikovurderinger, oppfølging av uønskede hendelser, opplæring og beredskap.

2 Konklusjonen etter det gjennomførte tilsynet

TM Togdrift AS fremstår med mye kompetanse og engasjement i arbeidet med å drive sikkert. Ved gjennomgang av dokumentasjonen av sikkerhetsstyringssystemet og under de samtaler SJT hadde med ledelse og medarbeidere kom det ikke frem opplysninger som tyder på manglende kontroll over den operative sikkerheten. Det er imidlertid behov for å videreutvikle sikkerhetsstyringssystemet og forbedre dokumentasjonen av enkelte prosesser

Rapportdato:

Geir-Rune Samstad
Senioringeniør, Tilsyn

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signaturer

Arild Bruun
Revisjonsleder

3 Dette er de avvikene vi har notert

Virksomheten har i brev 24.02.2021 kommentert utkastet til tilsynsrapport som ble oversendt fra SJT 05.02.2021. Hovedinnholdet i kommentarene, og tilsynets vurdering av disse framkommer under hvert avvik.

Virksomhetens kommentar til avvik 1

Virksomheten mener dette ikke er et avvik, og begrunner dette med at det er i henhold til TM Togdrifts egne planer at kvantitative sikkerhetsmål ikke ble utarbeidet, men at dette skal gjøres etter at virksomheten har innhentet erfaring fra driften. Det vises også til at det ikke er gitt tilbakemelding på dette området under søknadsfasen til sikkerhetssertifikatene.

Tilsynets vurdering og konklusjon

Sikkerhetsstyringsforskriften har et direkte krav om at sikkerhetsmål skal være både kvalitative og kvantitative. Virksomheten kan ikke gi seg selv unntak fra kravene i jernbanelovgivningen. Under en søknadsprosess for sikkerhetssertifikat vil tilsynet tildele sikkerhetssertifikat på bakgrunn av at virksomheten har sannsynliggjort at sikkerhetsstyringsystemet tilfredsstillende opprettholder forskriftskravene. Et vedtak om å tildele sikkerhetssertifikat innebærer derfor ikke at tilsynet har godkjent sikkerhetsstyringsystemet. Avviket opprettholdes derfor.

Avvik 1

TM Togdrift har ikke utarbeidet kvantitative sikkerhetsmål for virksomheten

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 4-3

Tilsynsbevis:

1. TM Togdrift AS har ikke etablert kvantitative sikkerhetsmål

Virksomhetens kommentar til avvik 2

Virksomheten ønsker tatt inn en merknad om at risikoforholdene til banestrekningen er gjennomgått.

Tilsynets vurdering og konklusjon

Tilsynet har ingen innvendinger til dette, og tillegget til merknaden er tatt inn nedenfor.

Avvik 2

TM Togdrift har ikke etablert risikoakseptkriterier som er egnet som beslutningskriterier for de problemstillinger og detaljeringsnivå som risikovurderingene skal dekke

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 4-4

Tilsynsbevis:

1. TM Togdrift har etablert risikoakseptkriterier som tar utgangspunkt i NRV-tall og der TM Togdrifts kriterier beregner virksomhetens forholdsmessige andel av nasjonale tall.

Merknad

Dette innebærer at TM Togdrifts risikoakseptkriterier bygger på gjennomsnittstall som ikke tar hensyn til om den strekning de trafikkerer eller arten av trafikken representerer høyere eller

lavere risiko enn gjennomsnittet. TM Togdrift har gjennomgått de risikoforholdene som kjennetegner aktuell banestrekning.

Virksomhetens kommentar til avvik 3

Virksomheten understreker at den uavhengig av vesentlighet tilstreber å gjennomføre analyser i henhold til CSM RA, og at man har vært i god tro med hensyn til bruken av assessor. TM Togdrift stiller spørsmål ved om ikke dette mer er en observasjon enn et avvik.

Tilsynets vurdering og konklusjon

Dersom vesentlighetskravet er innfridd slik at assessor skal brukes, skal assessor enten være akkreditert eller godkjent av SJT. I de tilfeller der en virksomhet ønsker å ha en intern assessor vil en godkjenning blant annet basere seg på de rutiner virksomheten har utarbeidet for utøvelsen av funksjonen som assessor. I en slik godkjennelsesprosess vil det også sees spesielt på kompetansen og habiliteten hos den eller de som skal utøve assessorfunksjonen. Avviket opprettholdes. Tilsynet vil imidlertid presisere at i de tilfellene hvor det ikke er krav om å bruke metoden i CSM RA ved gjennomføring av risikoanalyser, så vil det ikke være noe i veien for at det brukes en intern assessor som ikke har godkjenning som nevnt ovenfor. Bruken av assessor som begrep kan imidlertid i en slik sammenheng gi grunnlag for misforståelser.

Avvik 3

TM Togdrifts system for bruk av assessor ved risikovurderinger i henhold til CSM RA (Felles sikkerhetsmetode for risikovurdering og -evaluering) er ikke i samsvar med kravene til assessor

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 6-1, 6. ledd, jf. Forskrift om en felles sikkerhetsmetode for risikoevaluering og -vurdering § 2

Tilsynsbevis:

1. TM Togdrift legger opp til å bruke intern assessor for vurdering av risikoanalyser i henhold til CSM RA-kravene.

Merknad

TM Togdrift har ikke godkjenning for bruk av intern assessor

Avvik 4

Det er mangler ved TM Togdrifts system for rapportering av uønskede hendelser til SJT

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 7-2 jf. Varslings- og rapporteringsforskriften §§ 5 og 6

Tilsynsbevis:

1. TM Togdrift AS rapporterer ikke alle uønskede hendelser til SJT.

Merknad 1

Det ble opplyst at feil som oppdages under vedlikehold, og som har betydning for sikkerheten ikke alltid rapporteres til SJT, bare internt.

Merknad 2

Virksomhetens interne RUH-oversikt over hendelser 1/3-2020 – 8/9-2020 inneholder hendelser som fremstår som av betydning for sikkerheten

2. TM Togdrift AS kategoriserer ikke alle tekniske feil som kan ha betydning for sikkerheten som hendelser med betydning for sikkerheten

Merknad

Det kan da ikke dokumenteres at slike tekniske feil blir en del av underlaget ved risikovurderinger

Virksomhetens kommentar til avvik 5

Virksomheten mener tilsynsbevis 3 er feil og må bero på en misforståelse. Det vises til at det framgår kompetansekrav av HD700.

Tilsynets vurdering og konklusjon

Tilsynsbevis 3 framkom etter de opplysninger som ble gitt av virksomheten under revisjonen. Virksomheten må sikre at relevant personell kjenner til nødvendige deler av sikkerhetsstyringssystemet. Tilsynsbeviset opprettholdes.

Avvik 5

Det er enkelte mangler ved TM Togdrifts system for opplæring av førere og ombordpersonell

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 5-1 jf Førerforskriften §§ 18 og 19, og TSI-OPE-forskriften 4.2 og 4.6.3

Tilsynsbevis:

1. Opplæringsmodulene er av overordnet karakter, f.eks. «kunne standard for kommunikasjon», «kunne utføre forskjellige bremseprøver», «kunne følge alle signaler korrekt»
2. Det er ikke dokumentert at opplæringsbehovene for førere er analysert og at opplæringsmodulene svarer ut opplæringsmålene i førerforskriften.
3. Det ble opplyst at det ikke er fastsatt kompetansekrav til sensor for praktiske prøver om bord på togene
4. Det kan ikke dokumenteres at opplæringsbehovene hos ombordpersonell er analysert og at opplæringsmålene er vurdert opp mot kravene i TSI-OPE.

Avvik 6

Det kan ikke dokumenteres hvordan TM Togdrift har kommet fram til bestemmelsene i førers regelbok

Avvik fra:

Forskrift om gjennomføring av TSI-drift og trafikkstyring på det nasjonale jernbanenettet § 1 jf.kommisjonsforordning 2015/995 (EU) pkt 4.2

Tilsynsbevis:

1. Det kan ikke dokumenteres hvordan TM Togdrift har kommet fram til bestemmelsene i førers regelbok

Virksomhetens kommentar til avvik 7

Virksomheten ønsker en presisering av teksten slik at det kommer frem at det mangler ytelseskrav på noen områder.

Tilsynets vurdering og konklusjon

Tilsynet har ikke innvendinger til ønsket om en presisering, og har endret avviksteksten i henhold til dette.

Avvik 7

TM Togdrifts beredskapsanalyse mangler ytelseskrav på noen områder

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 4-7

Tilsynsbevis:

1. Det er i beredskapsanalysen ikke fastsatt ytelseskrav, f.eks. når det gjelder innsatstid eller evakuering

Avvik 8

TM Togdrift sitt sikkerhetsstyringssystem omfatter ikke alle bestemmelser av betydning for sikkerheten

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 3-3

Tilsynsbevis:

1. Det er ikke fastsatt kriterier for vurdering av om det kan kjøres uten virksam ATC

4 Vi gir dere pålegg om tiltak

Pålegg om tiltak

Statens jernbanetilsyn fatter følgende vedtak:

Vi pålegger dere innen 01.09.2021 å

1. *finne årsakene til avvikene i denne rapporten*
2. *gjennomføre tiltak for å rette avvikene*
3. *gjennomføre tiltak for å fjerne årsakene til avvikene slik at dere forhindrer gjentakelse*
4. *sende oss dokumentasjon på årsakene og at dere har gjennomført tiltakene for å hindre gjentagelse*

Dere skal også innen 01.03.2022 evaluere effekten av tiltakene dere har gjennomført, og sende oss resultatet av evalueringen.

Send gjerne dokumentasjonen via e-post til post@sjt.no.

Pålegget om tiltak og om å gi opplysninger har hjemmel i jernbaneloven § 11. Det er et krav i sikkerhetsstyringsforskriften¹ § 7-4 at dere skal følge opp avvik fra jernbanelovgivningen og at dere skal evaluere effekten av gjennomførte tiltak.

---

¹ Forskrift om sikkerhetsstyring for jernbanevirksomheter på det nasjonale jernbanenettet av 11. april 2011 nr. 389

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage stiles til Samferdselsdepartementet, men sendes til Statens jernbanetilsyn. Klagefrist er tre uker fra mottakelse av dette brevet. Det vises ellers til retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter.

Etter at fristen er utløpt kan tilsynet velge å verifisere tiltak og om nødvendig gjøre ytterligere oppfølging.

5 Dette er de observasjonene vi har notert

Virksomhetens kommentar til observasjonen

Virksomheten ønsker presisert dokumenthenvisningen i observasjonen.

Tilsynets vurdering og konklusjon

Tilsynet har ikke innvendinger til dette, og presiseringen er lagt inn i observasjonen.

Observasjon 1

Dokument HD700.5 viser til helsekrav i forskrift om operativt personale på jernbane og signal på tog for ombordpersonell. For ombordpersonell gjelder TSI-OPE

Tilsynsbevis:

1. Dokument HD700.5 viser til helsekrav i forskrift om operativt personale på jernbane og signal på tog for ombordpersonell. For ombordpersonell gjelder TSI-OPE

6 Andre forhold

Det ble ikke notert andre forhold under revisjonen.

7 Informasjon om det gjennomførte tilsynet

7.1 Administrative data

Rapport nr.:	TOG-2021-10
Saksnr.:	20/1909
Virksomhet:	TM Togdrift AS
Kontaktperson:	Bjørn Kanstad

Revisjonslag:	Mette Mjelstad, Kåre Bøklepp, Arild Bruun
---------------	---

7.2 Tidspunkt for gjennomføring

Dere har gitt oss nødvendig tilgang til dokumenter og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring. Tidspunktene for gjennomføringen var slik:

Åpningsmøte:	03.02.2021
Feltarbeid:	04.02.2021
Sluttmøte:	04.02.2021

7.3 Hvordan gjennomførte vi tilsynet?

Tilsynet er gjennomført som dokumentgjennomgang og Teamsmøte med TM Togdrift AS

7.4 Oppnådde vi målet med tilsynet?

Revisjonen hadde som mål å avklare om TM Togdrift AS driver sin virksomhet i samsvar med jernbanelovgivningen. Målet med tilsynet ble oppnådd.

7.5 Hva er grunnlaget for vår vurdering av virksomheten?

Grunnlaget for vurdering av virksomheten er kravene som er stilt i jernbanelovgivningen. En oversikt over jernbanelovgivningen med kommentarer er gitt på: www.sjt.no.

7.6 Hva er avvik og observasjoner?

Gjennom tilsynet vi har gjennomført, har vi notert en del fakta – såkalte tilsynsbevis. Basert på disse tilsynsbevisene har vi vurdert om dere oppfylder de kravene som jernbanelovgivningen stiller. Vi har da funnet noen avvik og gjort noen observasjoner.

Avvik er forhold som ikke oppfylder kravene i jernbanelovgivningen.

Observasjoner er forhold som ikke er avvik, men som kan utvikle seg til det dersom dere ikke iverksetter tiltak.

Selv om dere kun blir pålagt å følge opp avvikene, så forventer vi at dere vurderer observasjonene og håndterer disse slik at de ikke utvikler seg til eller bidrar til avvik.

7.7 Hva inneholder tilsynsrapporten?

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvikene og observasjonene vi har funnet.

I tilsynsrapportene våre skriver vi for det meste om de funnene vi har gjort som viser at dere ikke oppfylder kravene i jernbanelovgivningen. Det betyr at vi skriver lite om det vi ser som er i orden.

Tilsyn er basert på stikkprøver. Det betyr at det kan finnes avvik hos dere som vi ikke har sett.

8 Oppfølging og konsekvenser av avvik

Der vi finner avvik, pålegger vi som hovedregel at dere innen en frist identifiserer årsaken til avvikene, iverksetter tiltak for å fjerne både avvikene og årsakene til disse og evaluerer effekten av tiltakene dere har gjennomført.

På hjemmesiden vår kan dere lese mer om [oppfølgingsprosessen](#) Her kan dere lese mer om hvordan vi gjennomfører tilsyn, og hva vi forventer at dere skal gjøre av oppfølging etterpå: <https://www.sjt.no/jernbane/veiledere/gjennomforing-og-oppfolging-av-tilsyn/>. Der finner dere også en mer detaljert veiledning om hvordan dere følger opp avvik og uønskede hendelser: <https://www.sjt.no/jernbane/veiledere/sikkerhetsstyring/oppfolging-av-avvik-og-uonskede-hendelser/>

Dere må selv vurdere hvor alvorlige avvikene er, og om dere bør gjennomføre tiltak raskere enn de fristene vi har satt.

Der vi har funnet alvorlige avvik, vil vi vurdere å pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhetssertifikatet/tillatelsen tilbake. Vår hjemmeside gir mer informasjon om hvilke sanksjoner vi har til rådighet, se https://www.sjt.no/globalassets/02_jernbane/pdf-jernbane/veiledning/veiledere/virkemiddelbruk/veileder-om-virkemiddelbruk---februar-2017.pdf

9 Er dere fornøyd med gjennomføringen av tilsynet og rapporten?

SJT skal bidra til sikkerhet på jernbanen, og tilsynene våre er viktige virkemidler. Både vi og dere bruker mye tid på tilsynene. Det er derfor viktig at tilsynene gjennomføres effektivt, slik at vi bruker mest tid på det som er viktigst for sikkerheten.

Vi ønsker at de tilsynene vi gjennomfører skal ha betydning for sikkerheten og at tilsynsrapportene våre skal være forståelige. Vi vil derfor gjerne høre hva dere synes både om denne rapporten og om måten vi har gjennomført tilsynet på. Den hos dere som er kontaktperson for dette tilsynet, vil snart motta en invitasjon til å svare på en tilfredshetsundersøkelse. Vi ønsker flest mulige tilbakemeldinger om tilsynet. Undersøkelsen er ikke anonym.

Vi kommer ikke til å svare dere direkte på de vurderingene eller innspillene dere kommer med (med mindre dere ber oss om det), men kommer til å bruke svarene deres i forbedringsarbeidet vårt.